

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Компаративна педагогіка

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	01 Освіта
спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-наукова програма	Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова
статус дисципліни	дисципліна професійної підготовки

Форма здобуття освіти денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2024 – 2025

Семестр I

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю іспит

Розробник:

Матвієнко Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Рецензенти:

Локшина Олена Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувачка лабораторії порівняльної педагогіки інституту педагогіки НАПН України.

Волярська Олена Станіславівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій КНЛУ.

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов, протокол № 19 від «13» червня 2024 р.

Завідувач кафедри

Валентина ЧЕРНИШ

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 2 від «26» серпня 2024 р.

Голова вченої ради

Роман ВАСЬКО

1. Мета вивчення дисципліни:

сприяти *розвитку* у аспірантів розуміння необхідності звертання до закордонного досвіду в різних галузях наукового знання, системи наукових знань про освітні системи зарубіжних країн і України, уміти визначати їх теоретико-методологічні, організаційні та дидактичні засади, окреслювати можливості використання інноваційних ідей світового досвіду для удосконалення та розвитку системи освіти в цілому й професійної підготовки філологів і педагогів в Україні; *формуванню* міжкультурної компетентності, умінь і навичок узагальнювати, порівнювати зарубіжний і вітчизняний досвід з організації освіти; *вихованню* професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності в умовах українського й світового освітнього простору.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

	Денна форма навчання	Заочна/вечірня форма навчання
лекції	20 год.	4 год.
семінарські заняття	10 год.	2 год.
практичні заняття	–	–
консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	84 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати*: загальні засади порівняльної педагогіки; зародження і становлення порівняльної педагогіки як науки; методологію і методи порівняльно-педагогічних досліджень; міжнародну взаємодію в освіті; особливості різних рівнів освіти в регіонах і країнах світу; чинники і стратегії реформування освіти.

3.2. *Вміти*: використовувати в професійній діяльності знання про інноваційний педагогічний досвід високо розвинутих країн; організувати компаративістичні наукові дослідження педагогічних явищ освітніх рівнів різних країн і регіонів на горизонтальному і вертикальному рівнях; використовувати набуті знання для прогностичних цілей (або ідей і стратегій) розвитку освіти і педагогіки зокрема.

Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії, педагогіки, методології наукового дослідження в галузі освіти. Знання та навички, отримані в результаті їх вивчення, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Порівняльна педагогіка» і мають високу ступінь кореляції з ними.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна «Порівняльна педагогіка» належить до переліку дисциплін циклу професійної підготовки. З огляду на соціальну і педагогічну значущість порівняльної педагогіки в сучасному світі, програма надає можливість ознайомитися із сутністю цивілізаційного підходу, що допускає різноманіття форм соціальної організації, розкриваючи властиву кожній з них систему духовних цінностей, а також дозволяє поєднувати достоїнства об'єктивного, і суб'єктивно-особистісного у вивченні освітніх реалій, повніше розкрити гуманістичний зміст і перспективи світового педагогічного процесу.

У програму курсу включені теми, що розкривають регіональні особливості розвитку системи освіти в Україні і світі. Найбільша увага приділяється Європейському регіону, до якого географічно належить Україна, а також вектор розвитку якої, направлений на входження в спільноту країн Європейського Союзу. В курсі також передбачено ознайомлення студентів із змістом і методикою

навчання в провідних країнах світу. Належна увага курсу присвячена навчанню, вихованню й соціалізації молоді для життя в поліетнічному, багатомовному, поліконфесійному світі.

Курс включає один організаційний і три змістових модулі. У *першому модулі* дається уявлення про предмет і теоретико-методологічні основи порівняльної педагогіки: розглянуто порівняльну педагогіку як галузь педагогічних знань, визначено її об'єкт, предмет, функції та завдання; визначено основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки; проаналізовано методи порівняльно-педагогічних досліджень; надано особливості розвитку дошкільної, шкільної, позашкільної та професійної освіти у країнах світу; дається уявлення про теорії дошкільного виховання у працях зарубіжних й українських учених, особливості шкільних системи провідних країн світу, загальну характеристику професійної освіти у провідних країнах світу.

У *другому модулі* розглядаються *національні особливості організації системи освіти в країнах світу*: охарактеризовано особливості соціалізації особистості в освітніх системах провідних країн світу: Сполучених Штатах Америки, Канаді, Німеччині, Японії, Франції, Фінляндії та ін.; здійснено порівняльний аналіз структури середньої (неповної і повної) школи в англійських країнах, Німеччині, Японії, Росії; висвітлено проблеми розвитку вищої освіти у країнах світу й обґрунтовано законодавчо-правове врегулювання функціонування транснаціональної вищої освіти.

У *третьому модулі* дається уявлення про *розвиток освіти в Україні в умовах інтеграційних процесів*: розглянуто особливості розвитку сучасної системи освіти в Україні; визначено історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки в Україні; окреслено шляхи модернізації української освіти; виявлено тенденції розвитку вищої освіти в рамках Болонського процесу, ідеї безперервності освіти, з'ясовано напрями удосконалення ефективності та якості освіти.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Порівняльна педагогіка».

Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Порівняльна педагогіка» базуються на *інтегральній, загальних і фахових компетентностях, визначених освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки 01 Освіта:*

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні завдання і проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнопедагогічних дисциплін (загальна педагогіка та історія педагогіки; теорія та методика навчання іноземних мов в закладах освіти різного типу), тенденції їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології педагогічних досліджень та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність до системного наукового пізнання, комплексного застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.

ЗК 3. Здатність до проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організації, планування та прогнозування результатів наукових досліджень; створення та інтерпретації нових знань у процесі здійснення наукового пошуку на основі сформованих універсальних навичок і вмінь дослідника; застосування кращих світових практик у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї та нестандартні підходи до їх імплементації (креативність), абстрактно мислити, адаптуватися до нових умов і ситуацій, ставитися критично до власних наукових здобутків і надбань інших дослідників.

6. Здатність обирати і застосовувати оптимальні технології комунікації, побудовані на правилах академічної доброчесності науковця та освітянина, що дозволяють здійснювати розв'язання типових задач в різних галузях професійної практики.	+	+	+	+	+	+	+
7. Здатність організовувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+	+	+	+	+	+	+
8. Здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.	+						
9. Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.	+		+	+		+	+
10. Здатність застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи професійної етики, нести відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукової та педагогічної діяльності, керуватися загальнолюдськими цінностями.	+	+	+	+		+	+

6. Результати навчання аспірантів з дисципліни (освітнього компонента) «Порівняльна педагогіка»

Результати навчання аспірантів з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова»:

ПРН 3. Знати провідні наукові підходи, концепції, положення, освітні технології, їх історично-порівняльні аспекти, глибоко усвідомлювати актуальні теоретико-методологічні та практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.

ПРН 4. Порівнювати і класифікувати різні наукові теорії у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати особисті наукові досягнення і здобутки інших дослідників.

ПРН 8. Дотримуватися норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження; дотримуватися особистісного вибору в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійно-педагогічній діяльності.

ПРН 9. Планувати, ініціювати, організовувати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проєктів, організовувати роботу вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.

ПРН 14. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань в освітній галузі та міждисциплінарних досліджень; упевнено володіти академічною українською та іноземною мовами у професійній діяльності та педагогічних дослідженнях для реалізації комунікації; демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високу ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, постійну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ПРН 16. Оцінювати власну наукову і професійну діяльність, обирати і втілювати стратегії саморозвитку та самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.

ПРН 17. Використовувати сучасні практики та пошукові техніки для роботи з наукометричними базами даних для здійснення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни
(освітнього компонента) «Порівняльна педагогіка»
програмним результатам навчання, визначених освітньо-науковою програмою**

Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)	Програмні результати навчання						
	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 14	ПРН 16	ПРН 17
1. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) порівняльної педагогіки, аналізувати, порівнювати різні напрями і школи.	+						
2. Критично аналізувати та оцінювати проблеми порівняльної педагогіки і пропонувати шляхи їх вирішення.	+			+	+	+	+
3. Використовувати знання з порівняльної педагогіки для підвищення професійної компетентності і комунікативної культури.	+			+		+	+
4. Аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань психологічних, етичних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини.			+	+	+	+	+
5. Прогнозувати зміни і тенденції розвитку в системі освіти країн світу.			+	+	+	+	+
6. Знаходити оптимальні шляхи взаємодії у професійному колективі та застосовувати оптимальні технології комунікації, побудовані на правилах і принципах професійної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина, для успішного здійснення науково-дослідної та професійної діяльності.		+	+	+	+	+	
7. Організувати науково-дослідну діяльність та вибудовувати конструктивні взаємини з учасниками експерименту з урахування метичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.		+	+	+		+	
8. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.							+
9. Демонструвати високу ступінь самостійності, авторитетність, інноваційність у професійній та науковій діяльності.			+	+	+	+	
10. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.		+	+	+			
11. Налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами у педагогічній діяльності, побудовані на правилах і принципах академічної доброчесності науковця та освітянина, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.						+	+
12. Застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи професійної етики, нести відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукової та педагогічної діяльності, керуватися загальнолюдськими цінностями.		+	+	+		+	

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Порівняльна педагогіка».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Порівняльна педагогіка»

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3. Знати провідні наукові підходи, концепції, положення, освітні технології, їх історично-порівняльні аспекти, глибоко усвідомлювати актуальні теоретико-методологічні та практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 4. Порівнювати і класифікувати різні наукові теорії у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати особисті наукові досягнення і здобутки інших дослідників.	<i>Технологія</i> особистісно орієнтованого навчання	Експрес-контроль.
ПРН 8. Дотримуватися норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження; дотримуватися особистісного вибору в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійно-педагогічній діяльності.	<i>Методи</i> інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання	
ПРН 9. Планувати, ініціювати, організувати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проєктів, організувати роботу вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.	<i>Методи навчання:</i> •групова дискусія, •дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, •ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
ПРН 14. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань в освітній галузі та міждисциплінарних досліджень; упевнено володіти академічною українською та іноземною мовами у професійній діяльності та педагогічних дослідженнях для реалізації комунікації; демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високу ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, постійну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.	<i>Індивідуальні завдання:</i> - національні особливості організації системи освіти в країнах світу (країна на власний вибір) мультимедійна презентація; -ситуаційний аналіз (кейс-метод)	Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
ПРН 16. Оцінювати власну наукову і професійну діяльність, обирати і втілювати стратегії саморозвитку та самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.		Тематичне тестування.
ПРН 17. Використовувати сучасні практики та пошукові техніки для роботи з наукометричними базами даних для здійснення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.		Модульна контрольна робота. Залік.

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна «Порівняльна педагогіка» здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою психології педагогіки та фізичного виховання на своєму сайті та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється *за накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни «Порівняльна педагогіка»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта			Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Національні особливості організації системи освіти в країнах світу (країна на власний вибір). Мультимедійна презентація.	Ситуаційний аналіз (кейс-метод)	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	10	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» передуює написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Порівняльна педагогіка»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними *критеріями*. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості недоліків і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» проводиться у формі *іспиту* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Іспит складається після завершення вивчення дисципліни «Порівняльна педагогіка». Метою іспиту є перевірка рівня успішності засвоєння аспірантами теоретичних основ курсу та оволодіння ними практичними вміннями організації власної педагогічної діяльності.

Аспірантам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 63-70 за рішенням кафедри психології, педагогіки і туризму може бути виставлена підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС - А. Підсумковий рейтинговий бал

виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового балу аспіранта 30 балів. Аспіранти, семестровий рейтинговий бал яких становить 62 і менше балів, складають іспит. Іспит проводиться за білетами. Кожен білет включає три питання з різних змістових модулів.

Максимальний екзаменаційний бал становить 30 балів. Викладач оцінює відповідь студента на кожне з питань екзаменаційного білета за 10-и бальною шкалою (від 0 до 10).

Критерії оцінювання відповіді аспіранта на питання екзаменаційного білета

10 балів – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власного ставлення; здатність практичного застосування знань, високий рівень узагальнення;

9 балів – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власних суджень; за суттєві доповнення до відповідей інших аспірантів, які є свідченням систематичної підготовки аспіранта до заняття, однак у відповіді аспірант припускається незначних помилок;

8 балів – виставляється за наявності переважно повної і ґрунтовної відповіді, допущені неточності не мають суттєвого значення. Доповнення є свідченням систематичної підготовки аспіранта, але виявляють репродуктивні знання, а не узагальнення, власні судження тощо;

7 балів – аспірант знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, однак припускається помилок у визначеннях, характеристиках, класифікаціях;

6 балів – виставляється за неповну, неточну відповідь, за доповнення до відповідей інших аспірантів, які є здебільшого фрагментарними, не містять елементів самостійності, творчості;

5 балів – виставляється за фрагментарну відповідь, за уміння розв'язувати завдання виключно за зразком;

4 бали – виставляється за схематичну відповідь з грубими помилками, наявні прогалини у знаннях;

3 бали і менше – за відповідь, що демонструє початкові уявлення аспіранта про і менше предмет вивчення.

0 балів – виставляється за відсутність відповіді.

Підсумкова відповідь за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом за таблицею

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

Якщо аспірант мав семестровий рейтинговий бал 41 і менше, а на іспиті з порівняльної педагогіки отримав позитивний екзаменаційний бал (18-30), то такому аспіранту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою тільки «задовільно», за шкалою ЄКТС – E, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» виставляється 60 балів.

У разі отримання аспірантом на іспиті підсумкової оцінки «незадовільно» (0-17 балів), в екзаменаційній відомості виставляється рейтинговий бал 0, оцінка за шкалою ЄКТС – FX, оцінка за національною шкалою – «незадовільно».

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна/вечірня форма			
		Ра- зом	у тому числі			Ра- зом	у тому числі		
			лек- ції	семінар- ські / практич- ні заняття	само- стійна робота		лек- ції	семінар- ські / практич- ні занят- тя	само- стійна робота
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Предмет і теоретико-методологічні основи порівняльної педагогіки.									
1.1	Порівняльна педагогіка як галузь педагогічних знань: об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки. Методи порівняльно-педагогічних досліджень.	14	4	2	8	15	1		14
1.2.	Розвиток дошкільної, шкільної, позашкільної та професійної освіти у країнах світу: розвиток теорії дошкільного виховання у працях зарубіжних й українських учених; особливості шкільних системи провідних країн світу; загальна характеристика професійної освіти у провідних країнах світу.	14	4	2	8	16	1	1	14
Змістовий модуль 2. Національні особливості організації системи освіти в країнах світу									
2.1.	Особливості соціалізації особистості в освітніх системах провідних країн світу (США, Канада, Велика Британія, Німеччина, Франція, Фінляндія, Японія)	14	4	2	8	15	1		14
2.2	Порівняльний аналіз структури середньої освіти в англійських країнах, Німеччині, Японії, Росії. Проблеми розвитку вищої освіти у країнах світу. Законодавчо-правове врегулювання функціонування транснаціональної вищої освіти.	14	4	2	8	15		1	14
Змістовий модуль 3. Розвиток освіти в Україні в умовах інтеграційних процесів									

3.1	Особливості розвитку сучасної системи освіти в Україні: історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки в Україні; шляхи модернізації української освіти.	18	4	2	14	15	1		14
3.2	Провідні тенденції реформування освітніх систем: тенденції розвитку вищої освіти в рамках Болонського процесу, ідеї безперервної освіти; удосконалення ефективності та якості освіти.	16			16	14			14
	Разом годин за модулем I	90	20	10	60	90	4	2	84
	Усього годин	90	20	10	60	90	4	2	84

10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна:

1. Авшенюк, Н.М. (2015). *Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.*: монографія. Київ: Інститут обдарованої дитини.
2. Авшенюк, Н., Кудін, В., Огієнко, О. та ін. (2011). *Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі.* (колективна монографія). Київ: Педагогічна думка.
3. Галус, О.М., Шапошнікова, Л.М. (2006). *Порівняльна педагогіка*: навч. посіб. Київ: Вища школа.
4. Іванова В. В. Підготовка фахівців дошкільної освіти в університетах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії: теорія і практика: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 414 с.
5. Іконнікова М. В. Професійна підготовка філологів в університетах США: теорія і практика: монографія / за наук. ред. Н. М. Бідюк. – Хмельницький: Видавець ФОП Бідюк Є. І., 2018. – 452 с.
6. Локшина О. І. (2016). Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. *Український педагогічний журнал*. № 2.
7. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія / О. І. Локшина. – К. : Богданова А. М., 2009. – 404 с.
8. Матвієнко, О. (2008). Порівняльна педагогіка як навчальний предмет в педагогічному університеті. *Філософія педагогічної майстерності*: зб. наук праць. Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця».
9. Ничкало, Н. Г. (2019). VIII УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ / ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ «ОСВІТА ДЛЯ МИРУ / EDUKACJA DLA ROKOJU». *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 1(1). URL: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2019-1-1-3-1>
10. Першукова О. О. Розвиток багатомовної освіти школярів у країнах Західної Європи: монографія / О. О. Першукова. – Київ: ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. – 562 с.
11. Педагогічна компаративістика – 2013: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст. Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару. м. Київ, 10 червня 2013 року.
12. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив (2015). Київ: Педагогічна думка.
13. Сбруєва, А. А. (2005). *Порівняльна педагогіка*: навчальний посібник. 2-ге вид., стер. Суми: ВТД «Університетська книга».
14. Чепіль, М. М. (2014). *Порівняльна педагогіка* : навчальний посібник. Київ: Академвидав.
15. Robinsohn, S. B. (1994). *Comparative education: A basic approach.* (H. Robinsohn, Ed.) Jerusalem: Magnes Press.

16. (Nie) ulotne myśli Marii Grzegorzewskiej. Maria Grzegorzewska's (Non) Fleeting Thoughts. Książka do pisania. A book for writing. Wydawnictwo Austeria: Kraków, Budapeszt, Syrakuzy (2022).

17. Wasyl G. Kremień, Włodimir W. Iljin. Cz łowiekwobec wyzwaań cywilizacji: Od pizyszłoci do pizyszłoci. Kraków (2022).

Додаткова:

1. Авшенюк, Н. М. (2016). Тенденції професійного розвитку вчителів у розвинених англомовних країнах в умовах глобалізації. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія. Вип. 2. С. 13–17.

2. Авшенюк, Н. М. (2018). Центри освіти дорослих у США і Японії: типологія та особливості функціонування. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія.* Вип. 1.

3. Авшенюк, Н.М., Годлевська, К.В., Дяченко, Л.М., Котун, К.В., Марусинець, М. М., Огієнко, О.І., Постригач, Н.О., Пилинський, Я.М. (2018). Неперервна педагогічна освіта в зарубіжних країнах: інформаційно-аналітичні матеріали. Київ: ТОВ «ДКС Центр».

4. Бідюк, Н. М. (2018). Дистанційне навчання в системі післядипломної педагогічної освіти Німеччини. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вип. 50.

5. Котун, К. В. (2014). Педагогічна освіта Фінляндії у контексті європейського виміру. (методичні рекомендації). Київ: Ін-т обдарованої дитини.

6. Лавриченко, Н.М. (2000). Педагогіка соціалізації: Європейські абриси. Київ: ВІРА ІНСАЙТ.

7. Мельник, Н.І. (2012). *Дошкільна освіта сполучених штатів: історія і сучасність:* монографія. Умань: Видавець «Сочінський».

8. Осадчий, В. (2014). Сучасні особливості професійної підготовки вчителів у Країнах Сходу. *Педагогіка і психологія професійної освіти.* №2.

9. Павлюк, В. І. (2012). Підготовка майбутніх учителів у системі багаторівневої педагогічної освіти в Канаді. (Дис. канд. пед. наук). Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Міносвіти і науки України, Умань.

10. Реалізація європейського педагогічного досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матеріали методологічного семінару. (2009). Київ: Педагогічна думка.

11. Роляк, А. О. (2011). Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Данії. (Дис. канд. пед. наук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАНП України, Київ.

12. Continuing Professional Development for Teachers, working in Early Childhood and School Education. (2013). France. URL: https://eacea.ec.europa.eu/nationalpolicies/eurydice/content/continuing-professional-development-teachers-working-early-childhood-and-school-education-25_sl?2nd-language=en

13. Continuing Professional Development for Vocational Teachers and Trainers in Turkey. (2016). Prepared by Ahmet Besim Durgun for the ETF

14. Japanese Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (2018). Higher education. URL: <http://www.mext.go.jp/en/policy/education/index.htm>

15. Singapore Ministry of Education (2018). Education System. URL: <https://www.moe.gov.sg/education/education-system>

11. Додаткові ресурси (за наявності):

https://lib.iitta.gov.ua	Науковий журнал «Порівняльна професійна педагогіка»
https://sites.google.com/view/comp-edu-dep/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F	Відділ порівняльної педагогіки. Інститут педагогіки НАПН України
http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika	Освітня політика. Портал громадських експертів.